

nevyhnou, nebo z relativně nižšího finančního ohodnocení práce učitele oproti mnohým dalším kvalifikovaným profesím, z prezentace práce učitele v médiích či zaměření na problémy místo vyzdvihování příkladů dobré praxe apod.

1.3 Shrnutí a závěry

Oproti zjištěním v Národní zprávě šetření TALIS 2013 tato kapitola poukázala zejména na skutečnost, že ze sledovaných proměnných týkajících se charakteristik učitelů a škol existuje statisticky významná souvislost mezi **délkou praxe i formálním vzděláním v předmětové didaktice** pro předměty, které učitel vyučuje, a hodnocením vlastní zdatnosti učitelů v oblasti **řízení třídy žáků**. Prokázala se též souvislost mezi **formálním vzděláním v předmětové didaktice** a hodnocením vlastní zdatnosti v oblasti **motivování a zapojování žáků do výuky**. Souvislost formálního vzdělání v předmětové didaktice (ale také délky praxe) a subjektivně vnímané zdatnosti ve využívání alternativních metod výuky je však již na hranici statistické významnosti, a lze tedy říci, že s touto subjektivně vnímanou zdatností prokazatelně souvisí pouze pohlaví učitele, tedy atribut, který může vést k zamyšlení o sociální podmíněnosti genderových rozdílů, neboli rovných příležitostech pro muže a ženy. Všimněme si také, že na rozdíl od formálního vzdělání v předmětové didaktice pro předměty, jež učitel vyučuje, nebyla shledána souvislost subjektivně vnímané zdatnosti učitelů (ať již v jakékoliv oblasti) s jejich formálním vzděláním v obsahu předmětů, které vyučují.

U indexů vyjadřujících **spokojenost učitelů v zaměstnání** se souvislost s formálním vzděláním v předmětové didaktice u předmětů, které učitelé vyučují, ani u jednoho z nich neprokázala. Byly však zjištěny statisticky významné souvislosti s **absolvovaným formálním vzděláním v obsahu vyučovaných předmětů**: učitelé, kteří jsou vzdělání v obsahu všech vyučovaných předmětů, jsou s pracovním prostředím i se svým povoláním spokojenější než učitelé s absolvovaným vzděláním v obsahu jen některých předmětů. **S povoláním učitele** jsou dále obecně spokojenější ženy než muži a učitelé s praxí do 9 let než učitelé s delší praxí. Skupina učitelů přírodovědných předmětů v ČR je navíc jako celek méně spokojená s povoláním učitele než skupina učitelů cizích jazyků. **S pracovním prostředím** jsou obecně spokojenější učitelé v gymnáziích než v základních školách a učitelé ve školách sídlících v obcích s maximálně 10 tisíci obyvateli než v obcích s více než 10 tisíci obyvateli.

Pozornost si také zaslouží zjištění, že **nebyla prokázána souvislost** mezi subjektivně vnímanou zdatností učitelů, ať již v jakékoliv sledované oblasti, a vyučovaným předmětem (např. by bylo možné očekávat, že motivování žáků se bude učitelům v některých předmětech jevit jako snazší, což by se mohlo projevit v jejich sebedůvěře), typem školy (např. by bylo možné očekávat, že motivování žáků v gymnáziích se bude učitelům jevit jako snazší než žáků v základních školách) a velikostí obce, ve které se škola nachází (ve velkých městech s vyšší konkurencí mohou být např. na učitele kladeny ze strany žáků a rodin vyšší nároky).

V následujících kapitolách se už postupně zaměříme na podmínky učitelů ve školách a na profesní činnosti učitelů. Kde to bude potřebné, upozorníme rovněž na souvislosti s hodnocením vlastní zdatnosti učitelů a jejich spokojenosti v zaměstnání, a to v dělení na jednotlivé aspekty popsané výše.